

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΣ ΨΑΛΤΗΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Παναής	80	χρονών
Κωστής	50	»
Μαρία	45	»
Ιερέας	30	»
Χαρίλαος	50	»

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΣ ΨΑΛΤΗΣ

ΣΚΗΝΗ 1

ΠΑΝΑΗΣ (Ψάλλει με κουρασμένη φωνή το απολυτίκιον της Παναγίας). «Σήμερον της Ευδοκίας Θεού το προοίμιον».

(Τραπέζι, πιάτα, ποτήρια).

ΚΩΣΤΗΣ Εις υγείαν γέρο μου.

ΠΑΝΑΗΣ Εις την υγείαν σας.

ΚΩΣΤΗΣ Να ζήσεις χρόνια πολλά. Να ακούουμεν την γλυτζιάν σου την φωνήν τζιαι να σιαιρούμαστιν.

ΠΑΝΑΗΣ Εγέρασεν τζι η φωνή μου πκιον, σαν εγέρασα τζι εγιώ.

ΜΑΡΙΑ Είνταν τούτες οι κουβέντες που λαλείς πατέρα; Ρώτα μ' εμένα, που ξέρω καλά. Π' ακούω τεσ γεναίτζιες μέσα στην εκκλησιάν είντα λαλούν για λλόου σου.

ΚΩΣΤΗΣ Είντα λαλούν για λλόου του τζι εν μας τα λαλείς;

ΜΑΡΙΑ Πως έτσι ψάρτην ούτε είχαμεν ούτε τζιαι θ' αξιωθεί να ξανάβρει το χωρκόν μας.

ΠΑΝΑΗΣ Μα ακούσαν άλλον που λλόου μου, για να κάμουν σύγκρισιν καλή μου;

ΜΑΡΙΑ Αρέσκει σου να σε φουμίζουμεν κατά που φαίνεται πατέρα.

ΠΑΝΑΗΣ Εν καλά που σου λαλώ κόρη μου. Σκέφτου τζιαι να δεις. Έσειε εξήντα χρόνια που ψάλλω. Που τον τζιαιρόν που γεννηθήκαν εμέναν ακούουν τζι εμέναν εσυνηθίσαν.

ΚΩΣΤΗΣ Δεν έσειεις δίκαιον παπά. Ο κόσμος γυρίζει πκιον. Εν τζι εν η παλιά εποχή που δεν εξέραμεν άλλον κόσμον που τον κόσμον του χωρκού μας. Τωρά ο κόσμος πάει σε παναῦρκα, πάει σε γιορτές, ακούει πολλούς, μπορεί τζιαι κάμνει σύγκρισιν.

ΜΑΡΙΑ Άτε εις υγείαν τζιαι να τα εκατοστήσεις.

ΠΑΝΑΗΣ Όι κόρη μου, έτσι κατάραν μεν μου βάλλεις.

ΚΩΣΤΗΣ Ευτζιήν παπά όι κατάραν.

- ΠΑΝΑΗΣ Κατάρα, κατάρα. Γιατί άμα σου εύχονται να τα εκατοστήσεις, σαν να σου εύχονται να θάψεις τα παιδικιά σου.
- ΚΩΣΤΗΣ Ο Θεός να δώσει να πάρουμεν τζι εμείς που σέναν τζιαι να πάμεν ούλλοι ως τα εκατό.
- ΜΑΡΙΑ Σήμερα έχουμεν γιορτήν. Σήμερα εν τα Εισόδια της Θεοτόκου. Σήμερα εν μέρα χαράς. Ξιχάστε τους θανάτους.
- ΚΩΣΤΗΣ Σήμερα γιορτάζεις παπά.
- ΠΑΝΑΗΣ Εγιόρταζα μιαν φοράν τζι έναν τζιαιρόν. Τότε που έξιεν η μάνα σου. Τότε που εμπορούσα τζι ετραούδουν.
- ΚΩΣΤΗΣ Τζιαι τωρά μπορείς.
- ΜΑΡΙΑ Άτε πε μας έναν.
- ΠΑΝΑΗΣ Ξέρετε πως έσιει που τότε να τραουδήσω.
- ΚΩΣΤΗΣ Σήμερα που γιορτάζεις, κάμε μιαν εξαίρεσιν τζιαι πε μας έναν.
- ΠΑΝΑΗΣ Ξέρεις πολλά καλά γιε μου πως έκαμα όρκον στον Θεόν, τότες που την έχασα. Αν ιξανατραουδήσω Κύριε, είπα του, άλαλος να μείνω.
- ΜΑΡΙΑ Η φωνή σου δεν παθαίνει τίποτε γέρο μου. Μεν φοάσαι. Θα την πάρεις μιτά σου. Ο Θεός έδωκεν σου την για να τον υμνείς τζιαι να τον δοξάζεις.
- ΠΑΝΑΗΣ Να τον δοξάζω τζιαι να τον υμνώ ναι. Όι όμως να τραουδώ. Έκαμα τον τάμαν τζιαι θέλω να το τηρήσω.
- ΚΩΣΤΗΣ Καλάν καλάν. Δεν σε πιέζουμεν.
- ΠΑΝΑΗΣ Εεεεχ, πού επήαν τζείνοι οι παλιοί τζιαιροί. Τότες που δεν αφήννα παναΰριν αγύριστον. Τότες που δεν αφήννα κανέναν να με γυρτίσει. Αθθυμούμαι μιαν φοράν εκαλέσαν με στες οχτώ του Σεπτέβρη να πάω στο παναΰριν της Αματιτζιής να ψάλλω. Την παραμονήν, άμα εβκήκαμεν που τον εσπερινόν, επήαμεν δίπλα σ' έναν καφενέν τζι εκατσαμεν στο σεία σου γεια σου. Είσιεν τζιαι κάτι βκιολάρηες, ελάλες Θεέ μου δωσ' μου άλλα δκυο φκια να τους ακούω. Εκουρτίσαν με οι φίλοι μου να τους πω έναν μανέν. Άμα την έβαλα πάνω, είντα να σας πω. Άλλον να τ' ακούετε τζι άλλον να το θωρείτε. Ο κόσμος που κάθετον γυρόν στους άλλους καφενέδες, αφήκαν σύξυλους τζιαι

τους καφετζιήες τζιαι τους βκιολάρηες τους τζι εσυνα-
χτήκαν να με ακούσουν. Άααχ νιάτα μου τζιαι πού
εχάθητε.

- ΜΑΡΙΑ Έτσι σαν εγέρασες αξίζεις δέκα νέους.
ΠΑΝΑΗΣ Λόγια της παρηγοιάς.
ΚΩΣΤΗΣ Όρεξιν να 'σεις τζιαι παναῦρα πολλά. Τούτη τζιόλας εν
η εποχή τους. Έτο σήμερα, κοσιμιάν του Νιόβρη, εν της
Παναγιάς. Στες τριάντα έχουμιν τ' Αποστόλου Αντρέα.
Στες τέσσερις του Δετζιέβρη έχουμιν της Αγιάς Βαρθάρας,
στες πέντε τ' Άϊ Σάββα, στες έξι τ' Άϊ Νικόλα, στες δώδεκα
τ' Άϊ Σπυριδωνα....
- ΠΑΝΑΗΣ Παναῦρα πολλά, μα τα παναῦρα κάμνουν για τους
νέους. Οι γέροι, που την τσαέραν ώς το τραπέζιν τζιαι που
το τραπέζιν ώς το κρεβάτιν.
- ΜΑΡΙΑ Εστέκεσουν τζι έπαλλες τρεις ώρες σήμερα μεσ' στην
εκκλησιάν τζι εν σε είδα ούτε σταλαμίν να κάτσει. Τζι η
φωνή σου μάσσιαλλα της όπως την καμπάναν τζιαι παρα-
πονιέσαι πατέρα; Έσει άλλους εις την ηλικιάν σου πον
σώννουν να σταθούν εις τα πόδια τους.
- ΠΑΝΑΗΣ Ο καθένας ξέρει τα δικά του.
ΚΩΣΤΗΣ Τι έσειεις σήμερα παπά τζιαι παραπονιέσαι;
ΠΑΝΑΗΣ Τίποτε δεν έχω.
ΚΩΣΤΗΣ Είπεν σου κανένας τίποτε;
ΠΑΝΑΗΣ Πκοιος να μου πει;
ΚΩΣΤΗΣ Εσύ ξέρεις.
ΠΑΝΑΗΣ Κανένας δεν μου είπεν τίποτε.
ΚΩΣΤΗΣ Δείκλα δε με μεσ' στ' αμμάδκια τζιαι μεν ισσιύφκεις χαμαί.
ΜΑΡΙΑ Κύριε ελέησον, κλαίει ο τζύρης σου εεε Κωστή.
ΚΩΣΤΗΣ Εεε παπά, εεε παπά για τ' όνομαν του Θεού.
ΠΑΝΑΗΣ Άφησ' με λαλώ σου.
ΚΩΣΤΗΣ Σήκωσ' την τζιεφαλήν σου πάνω. Δείκλα τζιαι δε με. Πε
μου είνταν πο 'σειεις;
ΠΑΝΑΗΣ Δεν έχω τίποτε; Έτο, σκέφτομαι να υποβάλω παραίτησιν.
ΚΩΣΤΗΣ Να υποβάλεις παραίτησιν;

- ΠΑΝΑΗΣ Ναι.
- ΚΩΣΤΗΣ Ντα εσου ελάλες ότι θα ψάλλεις ώσπου ζεις. «Ψαλώ τω θεώ μου έως υπάρχω» λαλείς. Τωρά είντα λοής τζι άλλαξες γνώμη;
- ΠΑΝΑΗΣ Έρεξα τα ογδόντα. Κανεί με πκιον.
- ΜΑΡΙΑ Πατέρα, εν τούτη η ψαρμουδικιά που σου διά ζωήν. Αν την παραιτήσεις εν να σου στοιχίσει πολλά.
- ΠΑΝΑΗΣ Θα συνηθίσω.
- ΜΑΡΙΑ Εξήντα χρόνια πατέρα είσαι πάνω στο στασίδιν. Εφαντάστης τωρά να πηαίνεις εις την εκκλησιάν τζια να κάθουσι κάτω στους σκάμνους σαν τους άλλους; Είντα λοής θα νιώθεις;
- ΠΑΝΑΗΣ Θα συνηθίσω.
- ΜΑΡΙΑ Τζι αν μας φέρουν τζια κανέναν παράφωνον;
- ΠΑΝΑΗΣ Όπκοιον θέλουν ας φέρουν. Μπορεί τζια να τον έχουν έτοιμον.
- ΚΩΣΤΗΣ Να τον έχουν έτοιμον!
- ΠΑΝΑΗΣ Μπορεί, λαλώ.
- ΚΩΣΤΗΣ Εσέναν κάτι σου είπαν. Δεν γίνεται. Είπε σου τίποτε κανένας επίτροπος;
- ΠΑΝΑΗΣ Όι.
- ΜΑΡΙΑ Είπεν σου τίποτε ο παπάς;
- ΚΩΣΤΗΣ Απάντα της νύφης σου. Γιατί εν της απαντάς;
- ΠΑΝΑΗΣ Είντα να της πω;
- ΚΩΣΤΗΣ Εν ο παπάς που σου είπεν; Είντα σου είπεν;
- ΠΑΝΑΗΣ Έτοοο, είπα να μεν σας το πω, να μεν σας βάλλω τζι εσάς σε έννοιες.
- ΜΑΡΙΑ Πε μας. Εν μας ισκέφτεσαι εμάς; Μπορεί να βοηθήσουμεν.
- ΠΑΝΑΗΣ Έτοοο, αφούτις δεν εδύνετον ο γέρος ο παπάς να λουτουγκά τζι εφέραν μας τούτον τον νέον, δεν πάμεν καθόλου καλά.
- ΚΩΣΤΗΣ Πκοιον εν το πρόβλημα;
- ΠΑΝΑΗΣ Κάμνει μου παρατηρήσεις πότε για το έναν τζια πότε για το άλλον.

ΚΩΣΤΗΣ	Κάμνει τζιαι σε άλλους, οξά μόνον σ' εσέναν;
ΠΑΝΑΗΣ	Δεν ιξέρω για τους άλλους.
ΜΑΡΙΑ	Τζι είντα παρατηρήσεις σου κάμνει;
ΠΑΝΑΗΣ	Καλά καλά δεν του καταλαβαίννω είνταν που θέλει να πει. Τούτος εν τζιαι μορφωμένος. Μιλά σου περισπούδαστα.
ΜΑΡΙΑ	Αντί να πκιάουν σιόρ έναν κοπέλλιν που δαμαί στο χωρκόν μας, να το κάμουσιν παπάν, επήαν τζι εφέραν τον τούτον που την πόλιν, τζι ούτε του καταλαβαίννουμεν είντα μας λαλεί, ούτε μας καταλαβαίννει είντα του λαλούμεν.
ΠΑΝΑΗΣ	Ξέρετε το πολλά καλά. Ερωτήσαμεν μα δεν ενδιαφέρτηκεν κανένας. Πκοιος ενδιαφέρεται σήμερα που τους νέους για την παπαΐτζιήν!
ΜΑΡΙΑ	Ο Θεός να μεν το δείξει να μας μείνει τούτος αγκονίν.
ΠΑΝΑΗΣ	Δεν εν κακόν το κοπέλλιν. Νάκκον παράξενος ένει. Τζιαι άπειρος. Το άπειρον το πλάσμα νομίζει πως τα ξέρει ούλλα.
ΚΩΣΤΗΣ	Εν να τον προιτζηθείς; Παίξε τον πελλόν να περάσεις. Βάλλε που το έναν τζιαι βκάλλε που το άλλον.
ΠΑΝΑΗΣ	Μα εν τζι εν μια μέρα, εν τζι εν δκυο. Εν κάθε Κυριακήν τζιαι γιορτήν. Τζι οι γιορτές τωρά εν πολλές. Έρχονται Χριστούγεννα.
ΚΩΣΤΗΣ	Κάμε νάκκον πομονήν τζιαι θα του συντύχω γιω.
ΠΑΝΑΗΣ	Όι σε παρακαλώ. Μεν νεκατωθείς εσού. Θα το καταλάβει πως σου παραπονέθηκα.
ΚΩΣΤΗΣ	Έχω γιω τον τρόπον μου. Μεν ανησυχείς.
ΜΑΡΙΑ	Άτε, πε μας κανέναν τωρά τζιαι ξίχασ' τα ούλλα.
ΠΑΝΑΗΣ	Μα δεν έχω διάθεσιν καλή μου κόρη.
ΚΩΣΤΗΣ	Εν της Παναγίας σήμερα κύριε Παναγιώτη
ΠΑΝΑΗΣ	Μα είντα να σας πω;
ΜΑΡΙΑ	Ό,τι θέλεις.
ΠΑΝΑΗΣ	Να σας πω το «Χριστός γεννάται δοξάσατε», που ακρινούμε να το ψάλλουμεν από σήμερα.
ΚΩΣΤΗΣ	Να τ' ακούσουμεν.
ΠΑΝΑΗΣ	(Ψάλλει). Ναιαιαιαι... Χριστός γεννάται δοξάσατε.

ΣΚΗΝΗ 2

- ΙΕΡΕΑΣ (Από μακριά). Κύριε Χαρίλαε, κύριε Πρόεδρε, είσαι μέσα κύριε Πρόεδρε;
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ναι άγιε του Θεού, κόπκιασε.
- ΙΕΡΕΑΣ Μπορώ να σας απασχολήσω για λίγο;
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Κόπκιασε να πκιούμεν καφέν τζιαι να τα πούμεν. Εεεεε Παρασκευού, κάμε έναν καφέν του Παπά.
- ΙΕΡΕΑΣ Δεν εν ανάγκη.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γίνεται παπά μου να 'ρτεις έσσω μας τζιαι να μεν καταδεχτείς ούτε τον καφέ μας;
- ΙΕΡΕΑΣ Τέλος πάντων. Ας πιούμεν έναν καφέν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ετελειώσετε τον εσπερινόν;
- ΙΕΡΕΑΣ Ετελειώσαμεν. Και μου έκαμεν εντύπωσιν κύριε Πρόεδρε. Τόσο μεγάλη γιορτή αύριον. Του Αγίου Σπυριδώνος. Και ούτε ένας από σας τους επιτρόπους δεν ήρθετε εις τον εσπερινόν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Οι επίτροποι άγιε του Θεού εν χριστιανοί τζιαι τούτοι σαν τους άλλους. Έχουν τα χωράφκια τους, τα περβόλια τους, τα κοπάδκια τους. Εν καθημερινή σήμερα. Εν τζιαι μπορούν να ξαπολούν τες δουλειές τους, όσον να πει τάγκα η καμπάνα. Μακάρι να 'χαμεν τζιαιρόν τζιαι θα ρκούμαστιν τζιαι τ' Άη κολιού, που λαλεί ο λος.
- ΙΕΡΕΑΣ Εγώ έχω μάθει κύριε Πρόεδρε πως όταν κάπκοιος δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε ένα λειτούργημα, δεν πρέπει να αναλαμβάνει.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μα είναι λειτούργημα παπά μου, που να 'χω την ευτζιήν σου. Εν πελάν που έχουμεν πάνω στην τζεφαλήν μας.
- ΙΕΡΕΑΣ Αφού το θεωρείτε σαν πελάν τότε γιατί έχετε αναλάβει;
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Για να εξυτηρητέσουμεν την εκκλησίαν.
- ΙΕΡΕΑΣ Ιδού όμως που δεν την εξυτηρετείτε.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Επειδή δεν ήρταμεν εις τον εσπερινόν;
- ΙΕΡΕΑΣ Ναι, διότι δεν ήρθεν ούτε ένας από σας εις τον εσπερινόν, με αποτέλεσμα να μη βρεθούν τέσσερις άντρες να σηκώσουν την εικόναν, για να τελέσουμεν την λιτανείαν.

- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τζι ήταν ανάγκη να κάμεις λιτανείαν παπά μου; Ο παπάς ο γέρος έκαμνε λιτανείαν στες μεγάλες γιορτές. Άμα είσιεν γιορτάρες πολλούς, άμα είσιεν κόσμον πολλύν.
- ΙΕΡΕΑΣ Υποτιμάς της εορτήν του Αγίου Σπυριδωνος κύριε Πρόεδρε. Και αμαρτάνεις.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Να με συγχωρήσεις, μα δεν υποτιμώ τον Άγιον παπά μου. Δεν έχουμεν Σπύρους ή Σπυρούλλες μεσ' στο χωρκόν για να τον γιορτάσουν. Είντα να του κάμω; Να του πλάσω;
- ΙΕΡΕΑΣ Σας παρακαλώ, προσέξτε λίγον το λεξιλόγιον σας.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μα άμα μου λαλεις ότι αμαρτάνω, επειδή δεν εξαπόλυσα το κοπαίν μου μεσ' στα σπερμένα του νου τζιαι τ' άλλου, για να 'ρω να σηκώσω την εικόναν του Αγίου, είντα θέλεις να σου πω;
- ΙΕΡΕΑΣ Όταν υπάρχει καλή θέληση, βρίσκονται λύσεις κύριε Χαρίλαε.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Παπά μου που να 'χω την ευτζιήν σου τα πολλά λόγια εν φτώσια. Τόσα χρόνια έτσι εξυπηρετούσαμεν την εκκλησιάν. Τούτον εμπορούσαμεν. Αν δεν σ' αρέσκουμεν, καρτέρα ως τες εκλογές πον να 'ρτουν, τζιαι κατέβασε ανθρώπους δικούς σου. Τζι αν τους ιβκάλεις, αν θέλεις κάμνετε κάθε νύχτα αγρουπνίαν. Βάλλε τους να τζοιμούνται τζιαι μεσ' στην εκκλησιάν.
- ΙΕΡΕΑΣ Μα συγχωρείτε αλλά δεν είναι τρόπος αυτός που μου μιλάτε.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Εν διαφορετικά πο 'θεν να σου μιλήσω παπά μου μ' αντρέπουμε που 'μαστιν έσσω μου. Τέλος πάντων. Εν για τούτον που με θέλεις;
- ΙΕΡΕΑΣ Υπάρχουν πολλές εκκρεμείς υποθέσεις που πρέπει να συζητήσουμεν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Να ορίσουμεν μιαν συνάντησιν με ούλλους του επιτρόπους, να πει ο καθένας την γνώμην του.
- ΙΕΡΕΑΣ Πάει πολύς καιρός που προσπαθώ να ορίσω μιαν τέτοιαν συνάντησιν κι όμως δεν τα καταφέρνω, διότι την μιαν δεν ημπορεί ο ένας και την άλλην ο άλλος.

- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τι θέλεις να κάμω; Να τους πκιάσω όππαλα να τους κουβαλήσω;
- ΙΕΡΕΑΣ Ναι αλλά τα προβλήματα δεν μπορούν να περιμένουν κύριε Πρόεδρε.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μα ποια προβλήματα παπά μου, που να 'χω την ευτζιήν σου;
- ΙΕΡΕΑΣ Έσει πολλά προβλήματα η εκκλησία κύριε Πρόεδρε.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Πε μου έναν.
- ΙΕΡΕΑΣ Ο ψάλτης.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Πκοιος ψάλτης;
- ΙΕΡΕΑΣ Ο δεξιός.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μα ο γέρος ο Παναής;
- ΙΕΡΕΑΣ Ναι ο κύριος Παναγιώτης.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τι πρόβλημα έσει ο ψάλτης;
- ΙΕΡΕΑΣ Κάνει ασυγχώρητα λάθη.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Παπά μου, για τ' όνομα του Θεού, μεν πεις πάρα κάτω τούτην την κουβένταν, γιατί θα σηκώσεις επανάστασιν.
- ΙΕΡΕΑΣ Από την μιαν αντιλαμβάνομαι πολύ καλά πόσης εκτίμησης χάρει από τους χωριανούς ο κύριος Παναγιώτης, αλλά κι από την άλλην δεν μπορώ να παραβλέπω όταν γίνονται παρατυπίες.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Είναι που γίνονται;
- ΙΕΡΕΑΣ Παρατυπίες.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Πέτε μου μιαν για να καταλάβω.
- ΙΕΡΕΑΣ Ας πάρουμε για παράδειγμα τον σημερινόν εσπερινόν. Υπάρχουν μέσα στο μηνιαίον τρία κεκραγάρια. Το τυπικόν της εκκλησίας διατάσσει να διπλασιαστούν και τα τρία. Να γίνουν δηλαδή έξι. Ο κύριος Παναγιώτης είπεν εις τον άλλον ιεροψάλτην να διπλάσουν μόνο το πρώτον. Και ούτω και εγένετο. Αντί έξι τα έκαμαν τέσσερα. Πράγμαν αντικανονικόν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ερώτησες τον γιατί το έκαμεν;
- ΙΕΡΕΑΣ Τον ερώτησα.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τζιαι τι σου είπεν;

- ΙΕΡΕΑΣ (Τον μιμείται). «Παπά μου, μου λέει, με πέντε κοτζιάκαρες τζιαι δυο γέροντες μεσ' στην εκκλησιάν ήταν ανάγκη να τα διπλάσουμεν τζιαι τα τρία; Εμείς τα λαλούμεν εμείς τ' ακούμε. Όσο γληγορότερα τελειώνουμεν τόσον το καλλίτερον. Θωρείς άρκεψεν να κρουαδίξει τζιόλας. Οι γέροι θέλουν να παν έσσω τους να ρουφήσουν λίγη σούπλαν τζιαι να ππέσουν μεσ' στα ρούχα να συβράσουν».
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Εν καλά που σου είπεν.
- ΙΕΡΕΑΣ Με συγχωρείτε κύριε Πρόεδρε αλλά διαφωνώ. Εάν αρχίσουμεν να παρατυπούμεν, τότε δεν θα αφήσουμεν τίποτε από την ιεράν μας παράδοσιν. Θα καταστήσουμεν κι εμείς σαν τους Προτεστάντες.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τέλος πάντων. Παρόλον που αντρέπουμεν να του αννοίξω έτσι κουβένταν, θα προσπαθήσω να του πω να συνεργάζεστε νάκκον παραπάνω.
- ΙΕΡΕΑΣ Με συγχωρείτε, αλλά δεν είναι έτσι που γίνεται. Ο ιερέας δεν έχει ανάγκη να δίνει λόγον εις τον ψάλτην για τες αποφάσεις του και να περιμένει τη συγκατάθεση του. Ο ιερέας διοικεί την εκκλησιάν σύμφωνα με όσα έμαθεν, με όσα ξέρει και με όσα τον φωτίσει ο Θεός και οι υπόλοιποι οφείλουν να υπακούουν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μόνον η αφεντιά σου δηλαδή έσεις τη φώτιση του Θεού!
- ΙΕΡΕΑΣ Σας παρακαλώ, δεν εξεστόμισα εγώ τέτοιον λόγον.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ (Καταλαβαίνει ότι δεν μπορούν να συνεννοηθούν). Εντάξει άγιε του Θεού. Θα μιλήσω τζιαι με τους άλλους επιτρόπους τζιαι να δούμεν τι θα κάμουμεν.
- ΙΕΡΕΑΣ Φυσικά θα παρίσταμαι κι εγώ.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Θα παρίστασαι.
- ΙΕΡΕΑΣ Και θέλω να σας πω από τώρα, ότι θα θέσω εις την συνάντησιν θέμα αντικατάστασης του ψάλτη.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Αντικατάστασις του ψάλτη!
- ΙΕΡΕΑΣ Μάλιστα.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Εννοείς του γέρου του Παναή;
- ΙΕΡΕΑΣ Ναι του κυρίου Παναγιώτη.

- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μα επειδή έκαμεν τα τρία τέσσερα αντί να τα κάμει έξι;
- ΙΕΡΕΑΣ Ο κύριος λόγος δεν είναι τούτος.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Πκοιος εν ο κύριος λόγος;.
- ΙΕΡΕΑΣ Προσωπικά ονειρεύομαι έναν διαφορετικόν δεξιόν χορόν. Έναν νέον παιδί με γνώσεις μουσικής, που να μπορεί να συντονίζει μια ομάδα από παιδιά, ώστε να συμπάλλουν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Κοντεύκουσι Χριστούγεννα παπά μου, που να 'χω την ευτζιήν σου. Αύριον τ' Αγίου Σπυριδώνου, έχουμε δώδεκα του μηνός. Ως τες κοσπέντε, δεκατρείς ημέρες μας εμείναν. Σε παρακαλώ μεν ιβκάλεις που το στόμα σου έτσι κουβένταν ν' ακουστεί. Γιατί αν μάθει ο γέρος ο Παναής, ότι σκοπεύεις να τον κατεβάσεις που το στασίδιν του, δεν θα κάμει Χριστούγεννα. Θα πεθάνει που το μαράζιν του.
- ΙΕΡΕΑΣ Αλίμονον, δε σκοπεύω να τον αντικαταστήσω στο άμεσο μέλλον. Άλλωστε και να θέλω δεν μπορώ. Είναι αδύνατον. Για να τον αντικαταστήσω πρέπει να έχω έτοιμην την διάδοχον κατάστασιν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Παπά μου, ο γέρος ο Παναής ψάλλει μας εξήντα χρόνια. Ο κόσμος εν πολλά ευχαριστημένος που λλόου του. Όπου τζιαι να πάσιν, όπκοιον τζιαι ν' ακούσουν δεν τους αρέσκει. Τούτον εσυνηθίσαν, τούτος τους αρέσκει. Θωρείς ότι με τον αριστερόν ψάλτην πον νέος δεν εν' τόσον ευχαριστημένοι. Παραπονιούνται πότε για το έναν τζιαι πότε για το άλλον.
- ΙΕΡΕΑΣ Σας παρακαλώ κύριε Πρόεδρε καταλάβετε με κι εμένα. Έχω κάποια όνειρα, κάποιους στόχους. Τόσα χρόνια στα σχολεία έχω μάθει κάπκοια πράματα τα οποία θέλω να εφαρμόσω. Ο κόσμος που έρχεται στην εκκλησίαν πρέπει να μάθει να συμμετέχει στη Θεία λατρεία. Διότι τώρα, με συγχωρείς που το λέω, η εκκλησία μας ομοιάζει περισσότερον με καφενέν, παρά με οίκον του Κυρίου.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τζιαι φταίει ο ψάλτης;
- ΙΕΡΕΑΣ Δεν λέω ότι φταίει ο ψάλτης. Απλώς ο ψάλτης δεν μπορεί, λόγω ηλικίας, να βοηθήσει ν' αλλάξει αυτή η κατάσταση.

- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μα επιτέλους τόσον τραγική εν η κατάσταση άγιο του Θεού!
- ΙΕΡΕΑΣ Βεβαίως κύριε Πρόεδρε. Διότι είναι αδιανόητον ο ψάλτης να ψάλλει, εγώ να αγωνίζομαι να συγκεντρωθώ για να τελέσω τη Θείαν λειτουργίαν και ο κόσμος έξω να λείι τα δικά του σαν να μη συμβαίνει τίποτε. Ο ένας για το κοπάδιν του, ο άλλος για το περβόλιν του, ο τρίτος για τη σποράν του και πάει λέγοντας.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Εντάξει παπά μου. Θα τους κάμω παρατήρησιν. Στην ανάγκην θα τους προσβάλω τζιόλας μεσ' στην εκκλησιάν.
- ΙΕΡΕΑΣ Τόσα χρόνια δεν μπορέσατε να τους αλλάξετε και θα το κάμετε τώρα κύριε Πρόεδρε;
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Παπά μου, ο γέρος ο Παναής δεν πρόκειται να κατεβεί που το στασίδιν του τζιαι παρ' το απόφασιν.
- ΙΕΡΕΑΣ Θα το δούμεν κύριε Χαρίλαε.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Θα το δούμεν. Τζιαι ξαναλαλώ σου το. Μεν πεις πάρα κάτω τούτην την κουβένταν, γιατί αν το μάθει ο γέρος θα πεθάνει που το μαράζιν του τζιαι θα 'σαις το κρίμαν του.

ΣΚΗΝΗ 3

- ΚΩΣΤΗΣ Μα πόθθεν τ' άκουσες καλέ;
- ΜΑΡΙΑ Είπεν μου το η Παρασκευού του Χαρίλαου.
- ΚΩΣΤΗΣ Πως επιμένει ο παπάς να τον ισταματήσουν!
- ΜΑΡΙΑ Ναι.
- ΚΩΣΤΗΣ Επήεν ο παπάς έσσω του Χαρίλαου τζι είπεν του έτσι κουβένταν;
- ΜΑΡΙΑ Ήταν τζι η Παρασκευού τζι άκουσεν.
- ΚΩΣΤΗΣ Τζι ο Χαρίλαος είνταν του είπεν;
- ΜΑΡΙΑ Η Παρασκευού λαλεί πως ο άντρας της εν ανένδοτος. Τώρα ψέματα της, αλήθεια, κύριος οίδεν.
- ΚΩΣΤΗΣ Είντα λον έσει να λαλεί ψέματα η Παρασκευού;
- ΜΑΡΙΑ Ξέρεις τζι εσου καμιάν φοράν!
- ΚΩΣΤΗΣ Ο Χαρίλαος εκτιμά πολλά τον τζύρην μου. Ξέρω το. Καταλαβαίννω το.
- ΜΑΡΙΑ Μακάρι να στήσει πόιν τζιαι να μεν δεχτεί. Γιατί, ακούεις; Αν ισταματήσουν τον γέρον θα πεθάνει που το μαράζιν του.
- ΚΩΣΤΗΣ Για τον Χαρίλαον είμαι σίγουρος. Για τους άλλους επιτρόπους δεν ιξέρω.
- ΜΑΡΙΑ Άμα θέλει ο Πρόεδρος της επιτροπής, οι άλλοι είντα μπορούν να κάμουν;
- ΚΩΣΤΗΣ Τούτον μεν το πεις. Ο πρόεδρος έσει τζιαι τζείνος μόνον έναν ψήφον σαν έχουν τζι άλλοι.
- ΜΑΡΙΑ Δικαιούνται οι επίτροποι να διορίζουν τζιαι να σταματούν τους ψαλτάες;
- ΚΩΣΤΗΣ Τούτον φαντάζομαι θα γίνεται που την μητρόπολη. Μα άμα πάσιν με τον παπάν τζιαι πουν πως εγέρασεν ο ψάλτης τζι εν εξυπηρετεί την εκκλησιάν, τι θέλεις να κάμει η μητρόπολη;
- ΜΑΡΙΑ Να πέψουμεν καλέ τζι εμείς αδρόπους δικούς μας να συντύχουν.
- ΚΩΣΤΗΣ Μέμπα τζι έσει δίκαιον ο παπάς ρε γεναίκα;
- ΜΑΡΙΑ Γιατί να 'σει δίκαιον;

ΚΩΣΤΗΣ	Μέμπα τζι εν τραβά ο γέρος; Μέμπα τζι αρέσκει μας επειδή εν γονιός μας; Μέμπα τζιαι παραπονιούνται τζι άλλοι;
ΜΑΡΙΑ	Όπου κάτσω τζι όπου σταθώ ακούω τον κόσμο να τον φουμίζει.
ΚΩΣΤΗΣ	Μπορεί να τον φουμίζουν ομπρός σου, γιατί ξέρουν πως είσαι νύφη του.
ΜΑΡΙΑ	Τόσον μαννήν με θεωρείς; Λαλείς να μεν καταλαβαίννω πότε λαλούν ψέματα τζιαι πότε αλήθεια; Εν παραξενιές του παπά τούτα ούλλα. Ο γέρος στέκει καλά κόμα. Μεν ακούεις λόγια. Δεν τον άκουσες σήμερα; Εκαμπάνιαζεν την σαν να 'ταν είκοσι χρονών. (Ακούονται βήματα και βήχας).
ΚΩΣΤΗΣ	Σσς σαν να τον ακούω να 'ρκεται. Άλλαξε κουβένταν. (Ψηλώνει τη φωνή του). Κυριακή σήμερα. Είνταν πον να μας ταΐσεις ρε γεναίκα;
ΜΑΡΙΑ	Κυριακή μα εν νηστεία. Την Πέφτην έχουμεν Χριστούγεννα. Ή φασόλες ή λουβικιά εν να σας μαιριρέψω.
ΠΑΝΑΗΣ	Καλημέρα παιδικιά μου.
ΚΩΣΤΗΣ	Καλημέρα παπά.
ΜΑΡΙΑ	Έλα κάτσε πατέρα.
ΠΑΝΑΗΣ	Φχαριστώ σου κόρη μου.
ΜΑΡΙΑ	Πίνεις καφέ να σου κάμω;
ΠΑΝΑΗΣ	Ήπκια πάνω στον καφενέν.
ΜΑΡΙΑ	Μάσιαλλα σου πατέρα. Μα σήμερα ήσουν στες δόξες σου.
ΠΑΝΑΗΣ	Διά μας δύναμιν ο Κύριος παιδί μου.
ΜΑΡΙΑ	Πάντα είσαι καλός. Μα άμα κοντεύουν οι γιορτές οι μιάλες, ή Χριστούγεννα ένει ή Πάσχα, βάλλεις τα δυνατά σου.
ΠΑΝΑΗΣ	Εν ωραίοι τζιαι οι ύμνοι παιδί μου αυτές τες μέρες.
ΚΩΣΤΗΣ	Ψάλλετε τους τζιαι μόνον μιαν φοράν το χρόνον, εν φυσικόν να τους πεθυμάτε τζιαι να τους ψάλλετε με την όρεξιν σας.
ΠΑΝΑΗΣ	Έτσι ένει σαν τα λαλείς, γιε μου.
ΙΕΡΕΑΣ	(Απέξω). Κύριε Κωστήηηηη.

- ΚΩΣΤΗΣ Πελλέτα να δούμεν πκοιος εν πο 'νει κόρη Μαρία.
- ΜΑΡΙΑ Εν ο παπάς. Κόπκιασε μέσα άγιε του Θεού.
- ΙΕΡΕΑΣ Καλημέρα σας.
- ΚΩΣΤΗΣ Ευλογείτε παπά μου.
- ΙΕΡΕΑΣ Τι κάμνεις κύριε Παναγιώτη;
- ΠΑΝΑΗΣ Δόξα σοι ο Θεός παπά μου. Για την ηλικίαν μας, καλά είμαστιν.
- ΙΕΡΕΑΣ Έφυγες από την εκκλησίαν χωρίς να σε δούμεν.
- ΠΑΝΑΗΣ Είχαμεν κόσμον πολλύν σήμερα παπά μου. Άμα άρκεψες να μοιράξεις τ' αντίδωρον, υπολόγισα πως θα 'θελες τζι ώραν πολλήν για να τελειώσεις.
- ΙΕΡΕΑΣ Το σωστόν θα 'ταν να μας ψάλλετε κάτι, όσην ώραν εμοί-
ραζα τ' αντίδωρον.
- ΠΑΝΑΗΣ Τι να ψάλλουμε παπά μου;
- ΙΕΡΕΑΣ Τες καταβασίες... "Χριστός γεννάται δοξάσατε".
- ΠΑΝΑΗΣ Συνήθως ψάλλουμεν καταβασίες την ώραν τ' αντιδώρου, άμα έχομεν δεσπότην τζια μοιράζει ο ίδιος. Αν όμως θέλει η αγιοσύνη σου να ψάλλουμεν κάθε Κυριακήν ψάλλομεν τες.
- ΙΕΡΕΑΣ Νομίζω είναι ωραία. Να το καθιερώσουμε. Είναι και ένας τρόπος να σιωπά ο κόσμος και να μην κάμνει θόρυβον.
- ΚΩΣΤΗΣ Εν παραπάνω πανζουρλισμός πον να γίνεται παπά μου. Τούτοι δεν σιωπούν ούτε την ώραν που γυρίζεις τ' Άγια τζι εν να σιωπήσουν την ώραν πον να μοιράξεις τ' αντί-
δωρον; Έτσι τζι είπες το «Δι ευχών των Αγίων», τίποτε δεν τους συνάει.
- ΙΕΡΕΑΣ Είναι αλήθεια ότι με απασχολεί κι εμένα πολύ αυτό το θέμα και προσπαθώ να σκεφτώ διάφορους τρόπους για να το αντιμετωπίσω. Από τότε που χειροτονήθηκα ιερέας και μέχρι να διοριστώ μόνιμα στο χωριό σας, γύρισα σχεδόν όλα τα χωριά της μητροπόλεως μας σαν ιεροκήρυκας. Εεε, λοιπόν τέτοιο χάλι δεν έχω ξαναδεί. Και να 'μουν περαστός δεν θα μ' ένοιαζεν. Αλλά είναι η ενορία μου. Δεν μπορώ να αφήσω να συνεχίζεται αυτή η κατάσταση.

ΜΑΡΙΑ	Δεν αλλάσσει εύκολα ο κόσμος παπά μου, ό,τι τζιαι να κάμεις.
ΚΩΣΤΗΣ	Έσει δίκαιον η Μαρία άγιε του Θεού.
ΙΕΡΕΑΣ	Λέτε να μην το γνωρίζω! "Ανθρωπίνην φύσιν ού ράδιον ματαβαλείν". Αλλά με αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να πάψουμε να προσπαθούμεν.
ΜΑΡΙΑ	Τι θα κάμεις παπά μου για να τους αλλάξεις;
ΙΕΡΕΑΣ	Υπάρχουν πολλοί τρόποι.
ΜΑΡΙΑ	Πκοιοι;
ΙΕΡΕΑΣ	Ο ένας είναι να τους κεντρίσουμεν την προσοχήν. Να δουν, να ακούσουν κάτι διαφορετικόν.
ΜΑΡΙΑ	Είντα να δουν τζι είντα ν' ακούσουν;
ΙΕΡΕΑΣ	Αυτό είναι κάτι που με προβληματίζει. Διότι γνωρίζω πολύ καλά ότι δεν είναι εύκολον ν' αλλάξεις κάπκοιες συνήθειες. Ίσως να αναγκαστείς να έρθεις σε ρήξιν με κάπκοιους ανθρώπους. Και μάλιστα με ανθρώπους που εχτιμάς ιδιαίτερα. Και αγαπάς. Κάτι που σκέφτομαι π.χ. είναι να εμπλέξουμεν τους πιστούς εις την τέλεσιν της Θείας Λειτουργίας.
ΜΑΡΙΑ	Δηλαδή;
ΙΕΡΕΑΣ	Να, θα μπορούσαν π.χ εάν φυσικά συγκατατεθεί και ο ψάλτης μας από δω, να συμπάλλουν ελαφρά μαζίν του κάποιους ύμνους.
ΜΑΡΙΑ	Σαν πκοιους ύμνους;
ΙΕΡΕΑΣ	Ας πούμεν το κύριε ελέησον, το παράσχου κύριε, το Άγιος ο Θεός, κάπκοια γνωστά απολυτικά, όπως το η Γέννηση σου Χριστέ ο Θεός ημών, το Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε. Υπάρχουν πάρα πολλά, φτάννει να το αποφασίσουμε.
ΚΩΣΤΗΣ	Μεν γελαστείς να τους βάλεις έτσι ιδέαν παπά μου, γιατί θα γενεί η εκκλησιά περιίτου που την χάβραν των Εβραίων.
ΙΕΡΕΑΣ	Διαφωνώ πλήρως.
ΚΩΣΤΗΣ	Εφαντάστηκες να κάθεται κάτω τζιαι ν' ακούεις την Πιπινούν ή την Πραξούν να τσιριλλούν μεσ' στα φκια σου;

- ΙΕΡΕΑΣ Μα το έχουμε πει. Θα τους γίνουν αυστηρές συστάσεις να ψάλλουν απαλά.
- ΜΑΡΙΑ Τζιαι πκοια εν ν' ακούσει τες αυστηρές συστάσεις; Η μουχτάρενα οξά η Αρτεμού η βόσσιενα;
- ΚΩΣΤΗΣ Η μια εν να φωνάζει να καλύψει την άλλη παπά μου. Τζιαν το κάμεις θα μ' αθθυμηθείς.
- ΙΕΡΕΑΣ
ΠΑΝΑΗΣ Η γνώμη σου ποια είναι εν προκειμένω, κύριε Παναγιώτη; Για να 'μαι ειλικρινής δεν το είδα να γίνεται πούποτε αλλού παπά μου. Αν το είδεν η αγιοσύνη σου να γίνεται, δοκιμάζουμεν το τζι εμείς.
- ΙΕΡΕΑΣ Να μια καλή εισήγηση. Να αρχίσουμεν να δοκιμάζουμεν διάφορες μεθόδους κι όποια πετύχει.
- ΜΑΡΙΑ Να χαρείς παπά μου, που να 'χω την ευτζιήν σου, μεν τους κουρτίσεις που τα τωρά. Αφησ' μας να κάμουμε Χριστούγεννα σαν είμαστιν μαθημένοι. Άμα ρέξουν τα Φώτα τζιαι τζει πέρικι σας φωτίσει ο Θεός τζιαι κάμετε τζείνον που πρόπει.
- ΙΕΡΕΑΣ Αλίμονον δεν θα αρχίσουμεν από μίαν μεγάλην εορτήν; Ούτε καν από μίαν συνηθισμένην Κυριακήν δεν θα αρχίσουμεν. Λέω να πειραματιστούμεν πρώτα σε μίαν καθημερινήν μικράν εορτήν, όταν το εκκλησίασμα μας θα είναι ολίγον.
- ΚΩΣΤΗΣ Αν ήταν καλόν τούτον το σύστημαν που λαλείς παπά μου, έθεν να το εφαρμόζουν τζι άλλοι.
- ΙΕΡΕΑΣ Εφαρμόζεται ήδη σε πάρα πολλές εκκλησίες με πολύ καλά αποτελέσματα.
- ΜΑΡΙΑ Άκουσες το με τ' αφκιά σου;
- ΙΕΡΕΑΣ Βεβαίως, σε κεντρικούς ναούς της πόλης.
- ΚΩΣΤΗΣ Μεσ' στες πόλεις ο κόσμος εν μορφωμένος παπά μου. Ακούει, ανταποκρίνεται. Τούτοι, λαλείς τους κολιόν τζιαι λαλούν σου κόρωνον. Δεν θα τα καταφέρεις να τους κουμαντάρεις.
- ΙΕΡΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ Θα προσπαθήσουμεν όλοι μαζί. Και θα τα καταφέρουμεν. Φυσικά, εσού παπάς εσού τατάς, λαλεί τζι η παροιμία, μα η συμβουλή μας ένει να το ξανασκεφτείς.

ΙΕΡΕΑΣ	Είναι και κάτι άλλον κύριε Παναγιώτη που θα ήθελα να σε παρακαλέσω.
ΠΑΝΑΗΣ	Να το ακούσουμε άγιε του Θεού.
ΙΕΡΕΑΣ	Για την ημέραν των Χριστουγέννων έχω καλέσει από την πόλην μας μιαν χορωδίαν από νέα παιδιά, την οποίαν διευθύνει ένας άρχοντας ιεροψάλτης. Είναι όλοι μαθηταί του. Τους διδάσκει βυζαντινήν μουσικήν. Θα ήθελα λοιπόν, αν δεν σου ήταν δύσκολον, να τους παραχωρήσεις την θέσιν σου.
ΠΑΝΑΗΣ	(Παύση). Εεεε, αλίμονον άγιε του Θεού. Τη θέση μου την έχω παραχωρήσει πολλές φορές. Έψαλλα εξήντα Χριστουγεννα μεσ' τουν' την εκκλησιάν. Αν κόψω έναν χρόνον πίσω δεν εχάθηγεν ο κόσμος.
ΙΕΡΕΑΣ	Ευχαριστώ πολύ για την κατανόησιν σου.
ΠΑΝΑΗΣ	Ούτε λόγος γιε μου.
ΜΑΡΙΑ	Τζι αφού εν άρχοντας τούτος ο ψάλτης που λαλείς παπά μου, γίνεται να μεν έσειε εκκλησιάν να ψάλλει τζιαι να γυρίζει τζει τζιαι δα να ενοχλεί τον έναν τζιαι τον άλλον;
ΠΑΝΑΗΣ	Σε παρακαλώ καλή μου κόρη.
ΜΑΡΙΑ	Όι, επιμένω να μας απαντήσει.
ΙΕΡΕΑΣ	Αφού επιμένετε, θα σας απαντήσω κυρία Μαρία. Ο άνθρωπος είναι μιας ηλικίας και δεν θέλει πλέον, δεν μπορεί να ψάλλει ταχτικά, πάνω σε επαγγελματικήν βάσιν. Διότι όλα δυστυχώς έχουν ένα τέλος κυρία Μαρία. Έτσι περιορίστηκε να παραδίδει κάποια μαθήματα και να ψάλλει πού και πού σε μεγάλες εορτές και πανηγύρεις. Τι να κάνουμε! Αυτά έχει η ζωή. Όλα έχουν ένα τέλος. Δεν μπορείς π.χ. να είσαι ογδόντα χρονών και να επιμένεις να στέκεις μόνιμα εις το αναλόγιον.
ΜΑΡΙΑ	Θα γεράσεις τζι εσού μιαν ημέραν παπά μου τζιαι ν' αθθυμηθείς τούτα τα λόγια που λαλείς τωρά μπροστά στον γέρον.
ΠΑΝΑΗΣ	Σε παρακαλώ κόρη μου.
ΚΩΣΤΗΣ	Τζι ίσια δαπάνω ηύρες να μας τον φέρεις άγιε του Θεού; Να βκάλεις τον γέρον που τον σκάμνον του;

- ΠΑΝΑΗΣ Σε παρακαλώ καλέ μου γιε.
- ΚΩΣΤΗΣ Τόσες εκκλησιές μεσ' στες πόλεις, γιατί δεν πάει τούτος ο άρχοντας που λαλείς να τους ψάλλει τα Χριστούγεννα τζιαι καταδέχεται να 'ρτει δαπάνω στο ψωροχώρι μας;
- ΠΑΝΑΗΣ Σε παρακαλώ παιδί μου.
- ΙΕΡΕΑΣ Διότι τον έχω παρακαλέσει προσωπικά να έρθει και διότι δεν θέλει να μου χαλάσει το χατίριον κύριε Κωστή. Κι αυτό διότι είναι πολύ υποχρεωμένος σ' εμένα.
- ΜΑΡΙΑ Εκαταλάβαμεν ... "το' ναν σιέρι νίφκει τ' άλλον τζιαι τα δκυο το πρόσωπον".
- ΙΕΡΕΑΣ Δεν μπορώ φυσικά, αλλά και δεν έχω κανέναν λόγον να σας πείσω περί του αντιθέτου. Αλλά μου κάνει εντύπωσιν. Ενώ ο άμεσα ενδιαφερόμενος δεν διαμαρτύρεται, γιατί διαμαρτύρεστε εσείς;
- ΚΩΣΤΗΣ Γιατί εν περήφανος παπά μου. Τζι αν δεν το καταλαβαίνεις, κρίμα στα γράμματα που έμαθες τζιαι τα σχολεία που τέλειωσες.
- ΠΑΝΑΗΣ Σιωπήν Κωστή. Θα θυμώσω. Μεν τους ακούεις γιε μου.
- ΙΕΡΕΑΣ Λοιπόν, να με συγχωρείτε. Πρέπει να πηγαίνω. Θα με περιμένει η προεσβυτέρα. Ελπίζω να μη με παρεξηγήσετε κύριε Παναγιώτη. Ευελπιστώ ότι θα έχω την πλήρη κατανόησιν και συνεργασία σας, για το καλόν της εκκλησίας μας και του πληρώματος της.
- ΠΑΝΑΗΣ Θα την έσιεις άγιε του Θεού.
- ΙΕΡΕΑΣ Χαιρετίζουμεν λοιπόν.
- ΠΑΝΑΗΣ Η ευχή σου.
- ΙΕΡΕΑΣ Η ευχή του Κυρίου. (Φεύγει).
- ΜΑΡΙΑ Δεν το βγάλλεις που τον νουν μου. Πρέπει ναν' κανένας δικός του τούτος πον να μας κουβαλήσει.
- ΠΑΝΑΗΣ Σιωπήν παιδί μου. Ο Θεός γνωρίζει. Κι απονέμει δικαιοσύνη.
- ΚΩΣΤΗΣ Μεν ανησυχείς γέρο μου. Δεν θα τον αφήκουμεν τούτον να κάμνει ό,τι του καπνίσει.
- ΠΑΝΑΗΣ Είναι ο ιερέας κι έχει τον πρώτον λόγον.

ΚΩΣΤΗΣ	Να παρακαλούμεν το Θεόν να μεν μας μείνει για πάντα.
ΜΑΡΙΑ	Έμελλει μου!
ΚΩΣΤΗΣ	Το χωρικόν μας θωρείς ώσπου πάει μιαλινίσκει. Εν τυχαίον θαρκέσαι που τον επέψασιν δαπάνα; Τζείνοι που διοικούν κάμνουν τους υπολογισμούς τους.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	(Απέξω). Κουμπάρε Κωστήηη.
ΚΩΣΤΗΣ	Κόπκιασε μέσα κουμπάρε Χαρίλαε.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Καλημέρα σας.
ΟΛΟΙ	Καλημέρα.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Είδα τον παπάν να φεύκει σαν έρχουμουν. Είνταν πο 'θελεν;
ΜΑΡΙΑ	Γιατί δεν τον αρώτησες κουμπάρε;
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Ερώτησα τον μα είπεν μου πως εβκιάζετουν.
ΚΩΣΤΗΣ	Εμπλέξαμεν παπά μου με τούτον τον παπάν που μας εφέρετε.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Επέψαν μας τον κουμπάρε. Δεν τον εφέραμεν.
ΚΩΣΤΗΣ	Κάθεται, στέκεται τζι ό,τι κόψει ο νους του.
ΜΑΡΙΑ	Ξέρεις είντα βάρτηκεν να κάμει, αν αγαπάς; Να κατεβάσει τον γέρον που το στασίδιν, πιθάροκου τα Χριστούγεννα τζια να φέρει έναν δικόν του που την πόλιν.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Είνταν πον να κάμει λαλεί;
ΜΑΡΙΑ	Μα νομίζει τούτος ότι η εκκλησιά εν αμπελοχώραφον του τζυρού του;
ΠΑΝΑΗΣ	Κόρη μου μεν μιλάς έτσι, σε παρακαλώ. Αμαρτάννεις.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Μα δεν αντράπην τζι είπε σας έτσι κουβένταν κουμπάρε Κωστή;
ΜΑΡΙΑ	Αα μάνα μου τζι όπκοιος εν αντρέπεται, ο κόσμος εν δικός του.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Μεν ανησυχείς κουμέρα τζι έχουσιν γνώσιν οι φύλακες. Εν τζι εκλέξαν μας επιτρόπους μόνον για να σβήννουμεν τα τζιερχά τζια να μετρούμεν τα ριάλια. Αν δεν περάσει ο λος μας θα τους βάλω πάνω να υποβάλουν παραίτησιν ομαδικά.

- ΜΑΡΙΑ Κύριε ελέησον, κύριε ελέησον δουλειάν που πάθαμεν έτσι άγιες ημέρες, σαν είμαστιν εις τα καλά μας.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τζιαι πκοιος εν τούτος ο ψάλτης πον να μας κουβαλήσει;
- ΚΩΣΤΗΣ Ξέρω τζι εγιώ στην ευλογία σου; Εν να διευθύνει μιαν χορωδιάν ακούεις τζι εσου.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Μεν ανησυχείς κουμπάρε. Άφησ' τον παπάν να κάμνει με τον νουν του παναΰριν. Ο γέρος μας θα ψάλλει τα Χριστούγεννα.
- ΠΑΝΑΗΣ Παιδικιά μου σας παρακαλώ. Δεν θέλω να γενώ αφορμή να δημιουργούνται προστριβές.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Είμαι πρόεδρος της επιτροπής τζι εμέν ν' ακούεις. Θα βρεις πάνω στο ψαλτήρι σου κανονικά τζι εσου θα ψάλλεις τα Χριστούγεννα.

ΣΚΗΝΗ 4

(Μπαίνει αμέσως χωρίς να προηγηθεί μουσική το «Η γέννησις σου Χριστέ ο Θεός ημών». Ψάλλεται χορωδιακά με τριφωνία. Συνεχίζεται χαμηλά καθ' όλην την διάρκεια της σκηνής).

ΜΑΡΙΑ Άκου ψαρμουδικιάν, άκου χάλιν, άκου τσιριλιές, άκου παουρκιές. Λοάται ψαρμουδικιά καλέ τούτη οξιά τραουδικιά;

ΚΩΣΤΗΣ Σαν να γιορτάζουμεν αποκριές, σαν να 'χουμεν καρναβάλια τζιαι τραουδούσιν κατταδόροι. Εν καττάδες που τραουδούν μεσ' στην εκκλησιάν.

ΜΑΡΙΑ Ούτε καττάδες λουύνται ούτε σσιυλλάδες. Δεν θα πάω εκκλησιάν σήμερα ε Κωστή. Χριστούγεννα, μεγάλη γιορτή ξέρω το, μα δεν θα πάω. Ο Θεός να μου συγχωρέσει.

ΚΩΣΤΗΣ Μεν λαλείς κουβέντες παραπάνω.

ΜΑΡΙΑ Μα να πάω ν' ακούω τούτους τους παράφωνους;

ΚΩΣΤΗΣ Θα πάμεν, για να μεν πει τα λόγια του ο κόσμος.

ΜΑΡΙΑ Ο κόσμος ό,τι θέλει ας πει.

ΚΩΣΤΗΣ Θα πουν πως μας εκακοφάνηκεν που κατεβάσαμεν τον γέρον που τον σκάμνον.

ΜΑΡΙΑ Είντα εν ψέματα; Τζι εγώ να το καταλάβουν θέλω. Τζιαι πρώτος τζιαι καλλίτερος ο κουμπάρος ο Χαρίλαος που φουμίστην πως κανένας δεν ημπορεί να κατεβάσει τον γέρον που το ψαλτήριν του.

ΚΩΣΤΗΣ Πκιάσε ντύθου, σάστου να πάμεν γιάλι άλι τζι εν αντροπή λαλώ σου.

ΜΑΡΙΑ (Κλαίει). Σαν να μεν τ' αντέχω εεε Κωστή.

ΚΩΣΤΗΣ Είνταν πον αντέχεις;

ΜΑΡΙΑ Να πάω στην εκκλησιάν έτσι μέραν τζιαι να δω τον τζύρη σου να κάθεται πόμακρα τζιαι να ψάλλουν άλλοι στον τόπον του.

ΚΩΣΤΗΣ Είντα να κάμουμεν, έτσι εν η ζωή. Ούλλα έχουσιν το τέλος τους.

- ΜΑΡΙΑ Μα έτσι άξιππα; Που τη μίαν ημέραν στην άλλην; Χωρίς προειδοποίησιν, χωρίς τίποτε; Αν αρώσταν, αν επάθαιναν τίποτε κακόν, θα 'χαμεν έναν λον να το δεχτούμεν, έναν λον να παρηρηθούμεν.
- ΚΩΣΤΗΣ Να ευχαριστάς τον Θεόν πον καλά τζι οι ψαρμουδικές δεν λείπουν, δοξάζω τον Θεόν μου η εκκλησιά μας γιορτάζει κάθε μέρα τζι έναν Άγιον.
- ΜΑΡΙΑ Δόξα να 'σαι ο πλάστης μου. Μακάρι ναν' καλά ο γέρος μας. Μα φοούμαι πως τουν' το περιστατικόν θα του στοιχίσει.
- ΚΩΣΤΗΣ Άτε άτε, σάστου να λαμνήσουμεν γιάλι άλι τζιαι τα πολλά λόγια εν φτώσια.

ΣΚΗΝΗ 5

(Χωρίς μουσική).

- ΠΑΝΑΗΣ (Ψάλλει το «Η γέννηση σου Χριστέ ο Θεός ημών».)
- ΚΩΣΤΗΣ Μάλιστα, τώρα μάλιστα emύρισε Χριστούγεννα. Να ζήσεις γέρο μου. Σαν εσέναν δεν εγεννήθη δεύτερος πάνω στην γην.
- ΜΑΡΙΑ Άτε εις υγείαν, χρόνια πολλά τζι από χρόνου.
- ΠΑΝΑΗΣ Χρόνια πολλά καλή μου κόρη. (Τσουγκρισμα).
- ΜΑΡΙΑ Τζιαι μεν ισκέφτεσαι τίποτε. Εσύ να 'σαι καλά.
- ΠΑΝΑΗΣ Η αγάπη σας με κρατεί καλή μου.
- ΜΑΡΙΑ Τούτοι ούλλοι εν σημερινοί τζι αυριανοί. Θα 'ρτει η ώρα που θα σ' αθθυμηθούσιν πάλε.
- ΠΑΝΑΗΣ Θέλουν ας μ' αθθυμηθούσιν κόρη μου, θέλουν ας με ξιχάσουν. Εγιά τωρά σε τουν' την ηλικιάν μόνον που τον πλάστην μου καρτερώ να μ'αθθυμάται.
- ΚΩΣΤΗΣ Εν το στόμα σου που το λαλεί. Άλλα λαλεί η καρδιά σου. Εγιά διαβάζω την σκέψιν σου. Τζιαι μεν προσπαθείς να μας καθησυχάσεις. Ήταν ρεξιλλίκκιν τούτον που γίνηκε σήμερα.
- ΠΑΝΑΗΣ Ακούσαμεν τζιαι κάτι διαφορετικόν γιε μου. Κερδισμένοι είμαστιν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Κουμπάρε Κωστήηη.
- ΚΩΣΤΗΣ Κόπκιασε μέσα κουμπάρε Χαρίλαε.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Καλημέρα σας. Χρόνια πολλά.
- ΟΛΟΙ Καλημέρα.
- ΚΩΣΤΗΣ Έλα κάτσε να μας κάμεις παρέαν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Το τραπέζιν έσσω έχουν το στρωμένον κουμπάρε. Καρτερούν με. Επέψαν τον μιτσήν στην εκκλησιάν τζι ειδοποιήσαν με.
- ΜΑΡΙΑ Μα τωρά εφύετε που την εκκλησιάν κουμπάρε; Εν που τες οχτώ που βικήκαμεν τζιαι κοντεύκει μεσομέριν.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Εσείς να το δείτε που θαρκέστε πως οι επιτρόποι εν μόνον για το φίτσιον. (Γέλια).

- ΠΑΝΑΗΣ Έλα Χαρίλαε να πκεις έναν μαζί μας. Να πούμε χρόνια πολλά.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Έναν να το πκιούμεν.
- ΚΩΣΤΗΣ Έλα κουμπάρε. (Του βάζει).
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Φχαριστώ. Άτε εις υγείαν τζιαι χρόνια πολλά. (Τσούγκρισμα).
- ΟΛΟΙ Χρόνια πολλά.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Θεκει Παναή.
- ΠΑΝΑΗΣ Ναι γιε μου.
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Είπεν ο παπάς να σου πω, αύριον να μπείτε νάκκον πρωϊν γιατί βκιάζεται.
- ΠΑΝΑΗΣ Εντάξει παιδί μου.
- ΜΑΡΙΑ Εκατάλαβες κύριε μου! Σήμερα Χριστούγεννα, που το χωρκόν ούλλον ήταν συνάμενον εις την εκκλησιάν, έφερεν άλλους τζι εψάλλαν. Αύριον πον να 'σει ούλλες ούλλες πέντε κοτζιάκαρες, να ψάλλει ο γέρος!
- ΠΑΝΑΗΣ Ο γέρος ταιρκάζει με τες κοτζιάκαρες παιδί μου. (Γέλια).
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Να ζήσεις θεκει Παναή. Ποττέ σου δεν χάννεις το κέφι σου.
- ΠΑΝΑΗΣ Τούτον εν το μυστικόν παιδί μου για να 'σαι καλά.
- ΜΑΡΙΑ Εεεε πε μας να δούμεν τη γνώμη σου κουμπάρε. Αρέσαν σου οι ψαλτάες πο 'φερεν σήμερα ο παπάς μας;
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Για να πω την αλήθειαν, δεν ήταν άσσημοι. Μα σαν τον γέρον μας ποδά δεν έσει δεύτερον.
- ΜΑΡΙΑ Τα φουμίσια μόνον είνταν πον να τα κάμει. Την θέσιν του να πκιάσει. Τα λόγια δεν έχουν αξιάν.
- ΠΑΝΑΗΣ Σε παρακαλώ καλή μου κόρη.
- ΜΑΡΙΑ Είντα εν ψέματα που λαλώ;
- ΧΑΡΙΛΑΟΣ Τζιαι τη θέσιν του θα την πκιάσει.
- ΜΑΡΙΑ Μα πότε;
- ΚΩΣΤΗΣ Εεεε κανεί ρε γεναίκα. Έτσι που του μάσεισαι. Σαν να φταίει ο κουμπάρος.

ΜΑΡΙΑ	Για να λαλούμεν την αλήθειαν, εφουμίστην ο κουμπάρος πως δεν θα κατεβεί ο γέρος που το στασίδιν του τζι όμως εκατέβην. Τζι εκάθετον πόμακρα περιλύπος.
ΠΑΝΑΗΣ	Κόρη μου, για τ' όνομαν του Θεού.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Ε λοιπόν, ώσπου ζει, ώσπου μπορεί δεν θα ξανακατεβεί ο θκειος μου ο Παναής που το ψαλτήριν του.
ΜΑΡΙΑ	Άλλαξεν γνώμην ο παπάς;
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Όι, φεύκει ο παπάς.
ΟΛΟΙ	Φεύκει!
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Ναι φεύκει. Επκιάσαμεν γράμμαν που την μητρόπολιν. Τωρά τ' αννοίξαμεν. Πκιάννει προαγωγήν. Πάει μετάθεση στην πόλιν.
ΜΑΡΙΑ	Ο Θεός να τους φωτίσει να τον διορίσουν στην μητρόπολιν. (Γέλια).
ΚΩΣΤΗΣ	Γράφουσιν τζιαι πκοιον θα μας φέρουν εμάς κουμπάρε Χαρίλαε;
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Βεβαίως.
ΚΩΣΤΗΣ	Λάλε να δούμεν.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ	Η Παρεκκλησιά δίπλα μας έσειε δκνο παπάες απ' ό,τι ξέρετε. Ώσπου να κάμουμεν παπάν δικόν μας, θα 'ρκεται μιαν ο ένας τζιαι μιαν ο άλλος.
ΠΑΝΑΗΣ	Όι ρε, εν τζι οι δκνο καλοφωνάρηδες. Άμα λουτουρκώ μιαν Κυριακήν με τον Παπά Γιαννήν τζιαι μιαν με τον Παπά Μιχάλην θαρκούμαι πως εν να ξαναγεννηθώ.
ΚΩΣΤΗΣ	Ελάλες το τζι εν το πιστεύκαμεν, ε παπά.
ΠΑΝΑΗΣ	Είνταν που 'λάλουν παιδί μου;
ΚΩΣΤΗΣ	Ότι ο Θεός αννοίει δρόμους.
ΠΑΝΑΗΣ	Βεβαίως παιδί μου. Φτάννει να μεν χάννεις την πίστιν σου. Τζι ο Κύριος όι μόνο δρόμους αννοίει μπροστά μας. Αννοίει λεωφόρους.
ΜΑΡΙΑ	Άτε πατέρα, πε μας έναν πασ' τούτον.
ΠΑΝΑΗΣ	Με όλον μου το κκέφιν παιδί μου, (Βήχει. Ψάλλει). Μεγάλυνον ψυχή μου... Μυστήριον ξένον.

